BLAADJE 20-2

KNNV vereniging voor veldbiologie

2020 JAAR VAN DE WILDE EEND

Denkt u aan de contributie!!!

40e jaargang

kwartaalblad KNNV AMSTERDAM

KNNV Afdeling Amsterdam
Vereniging voor natuurliefhebbers en natuurbeschermers

BESTUUR
Voorzitter
Guus Muller 06-23986652
voorzitter@amsterdam.knnv.nl
Secretaris
Carla Kuit 06-23234518
secretaris@amsterdam.knnv.nl
Penningmeester
Fons Bongers 06-57623212
penningmeester@amsterdam.knnv.nl
Algemeen bestuurslid
Christiane Baethcke 06-13580780
baethcke@solcon.nl
Algemeen bestuurslid
Martin Camphuijsen 020-6446053
m.camphuijsen@xs4all.nl
Algemeen bestuurslid
Wim Hoogendoorn 06-36152576
hoevekooplust@gmail.com

Publiciteit
Els Trautwein 06-12635919
Els.Trautwein@gmail.com

Webmaster
Christiane Baethcke 06-13580780
baethcke@solcon.nl

Ledenadministratie en Nieuwsbrief
Paul van Deursen 020-6855047 en
06-23165799
ledenadministratie@amsterdam.knnv.nl

Redactie "Blaadje"
Tobias Woldendorp **kopij** 06-52143646
t_woldedorp@kpnplanet.nl
Rob van Dijk **afbeeldingen**
0615080269 info@dijkenco.nl

Sluitingsdatum:
Blaadje 1: 15 januari 2020
Blaadje 2: 15 april 2020
Blaadje 3: 1 juli 2020
Blaadje 4: 15 oktober 2020

Lezingen- en excursie programma (a.i.)
Carla Kuit, Gerard Schuitenmaker, Hein Koningen en Geert Timmermans. Teksten over lezingen, cursussen en excursie tot nader order, 2 weken voor sluitingstijd inleveren bij Geert Timmermans 06-41821601 harmat4@xs4all.nl

Coördinator werkgroepen
Chris van Haagen 06-11853999
chrisvanhaagen@gmail.com
Wim Nierop 06-4149427
wnierop@gmail.com

Plantenwerkgroep
Peter Wetzels. 020-69 28 352
Paddenstoelenwerkgroep
Christiane Baethcke 06-13580780
Insectenwerkgroep
Badda Beijne-Nierop 020-69 31 297
Werkgroep Vissen, Amfibieën & Reptielen
Geert Timmermans 06-41821601
Muurplantenwerkgroep
Vacant
Werkgroep Stadsnatuurbeheer KNNV-Amsterdam
Jan Willem Wertwijn
knnv.stadsnatuurbeheer@xs4all.nl

Projectgroep Minicursussen
Finette van der Heide 06-10530642

Opzegging Lidmaatschap:
vóór 01-11-2020 schriftelijk of per e-mail bij de ledenadministratie KNNV A'dam

Rekeningnummer:
NL91 INGB 0003506096 t.n.v. KNNV-Amsterdam
Postadres Ouderkerkerdijk 43, 1096 CR Amsterdam

Locatie Kantine DNO, Rozenburglaan 5 Amsterdam Riet Vogel, tel. 020-6947950
Contact DNO Chris Verhagen 06-11853999

www.knnv.nl/amsterdam **facebook: knnv Amsterdam**

Inhoud

Van het bestuur	4
Redactioneel	5
Boekbespreking	6
Elfenbankjes en Rode kelkzwammen	7
Kampeervakanties KNNV 2020	10
Jaarverslag projectgroep Minicursussen 2019	9
Jaarverslag Werkgroep Vissen, Amfibieën en Reptielen (VAR)	10
KNNV-excursie naar de Zuidpier	10
Ontwikkelingsvoorstel Corona Minicursus Grassen en Schijngrassen	12
Athena	13
Van de ledenadministratie	15
Te monitoren soorten naar analogie van De Vrije Geer	16
Excursie- en lezingenprogramma KNNV- afdeling Amsterdam 2e en 3e kwartaal 2020	18

Omslag:Rode Kelkzwammen tijdens paddenstoelenexcursie in de Heemtuin; foto: Loes van der Feen

Van het Bestuur.

Het begon allemaal in Artis, door Marga Coesèl (1), werd op 3 maart jongstleden gepresenteerd in de Heimans en Thijsse Bibliotheek van het Hugo de Vries centrum bij de Hortus1. Coesèl beschrijft de inspirerende inzet van Artis directeur Coenraad Kerbert (1849-1927) samen met een kleine groep enthousiaste natuurdeskundigen Kerbert zorgde voor onderdak en medeaansturing voor het oprichten van zowel de Amsterdamse als de landelijke KNNV (1901), de Nederlandse Ornithologische Vereniging (1901), de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten (1905), de Heimans Stichting (1916) en het Heimans diorama (1926) in het aquariumgebouw van Artis. Zie voor een uitgebreide beschouwing de boekbespreking elders in dit Blaadje. Rembrandt Sutorius, de huidige Artis directeur, benadrukte dat de samenwerking van Artis met Natuurmonumenten, het Wereld Natuur Fonds en (kleinere) andere instellingen om kennis, mogelijkheden, leden en bekendheid te verkrijgen of te behouden net als toen wederom nodig is voor hetzelfde doel. Na de restauratie van het Groote museum komt daar ruimte beschikbaar voor samenkomsten zodat Artis zowel lokaal als (inter)nationaal haar inspirerende rol kan hervatten.

Dan is er ophef over het herinrichtingsplan voor de Gaasperplas (2). Wandel- en fietspaden, entrees, oevers, voorzieningen, doorzichten, festivallocaties, zwemmogelijkheden, barbecue plekken, ligweides enz. worden vergroot, verbreedt, verkleint of verplaatst. De gemeente wil het park klaar maken voor meer en algemener publiek. Meer evenementen, natuur, rust, vertier, kanoën, zwemmen, rolstoelen, fietsers, brommers en mogelijkheid tot zwaar transport. Jaren van overleg, participatie en ontwerpen over van alles meer, meer, meer (3). Dat kan desastreus uitpakken. Er is nog een inspraakronde te gaan waar sommige leden een kritische inbreng aan toe kunnen voegen.

En toen viel binnen korte tijd alles stil, moesten we alle leden activiteiten tot eind mei afzeggen. Besmettingsgevaar. Binnen blijven, afstand houden en vrezen voor een langdurig erger. Continue gaat het over de gevolgen en minder over de oorzaak. Hoe het zo gekomen is? We kennen het recept. Virushaarden wereldwijd; markten vol wilde dieren volgens oud recept, intensieve bio-industrie, massaal toerisme, overconsumptie en overbelasting van natuur en grondstoffen? Wat kunnen wij ervan leren of eraan doen of hoe kunnen wij er als vereniging mee omgaan? Hoe reageert de natuur op minder auto- en vliegverkeer, minder uitstoot tijdens het losbarstende voorjaar? Hopelijk blijven we monitoren. En alles zal anders zijn na de coronatijd. Hoe gaat de komende crisis vorm geven aan bestaande plannen?

Sterkte thuis met binnen blijven, de onzekerheid, de zorgen, het verzorgen, zonder excursies en uitstapjes tijdens het schitterende voorjaar, het sociale gemis, de stress. Contact met elkaar zoeken en zorg voor gezelligheid en elkaar.

(1) HET BEGON ALLEMAAL IN ARTIS, De opkomst van de natuurbescherming in Nederland, door Marga Coesèl, KNNV Uitgeverij en Heimans en Thijsse Stichting, 2020 ISBN 978 90 5011 7312 9. Paperback, geïllustreerd, 96 pag. Prijs 12,95.
(2) https://secure.avaaz.org/nl/community_petitions/gemeente_amsterdam_zuidoost_bescherm_gaasperplas/?axLIymb (geraadpleegd op 11mrt 2020)
(3) https://www.amsterdam.nl/projecten/gaasperplas/(geraadpleegd op 7mrt 2020)

Vriendelijke groet van Guus Muller

Redactioneel

De dikke Meneer Walters eindelijk maar eens helemaal gelezen en zijn grafieken bestudeerd. En waar nodig opnieuw getekend. Ook andere troostrijke natuurboeken gelezen (zie elders, een bespreking van het boek van Marga Coesel). Verder veel romans vol geuren en kleuren en laat licht doen me ook goed in deze barre en bizarre tijd.
Een tijd waarin zoveel geplande excursies niet door konden gaan. En ook in de nabije toekomst nog niet zullen worden gehouden. Mede daarom dit dunne Blaadje.
Naast het vogels tellen op het Naardermeer met mederedacteur Rob, ook mijn eigen vroege vogelexcursie in het Paasweekend moeten afgeblazen. Onrustig geslapen, bang om toch nog om 05.30 een telefoontje te krijgen van een woedende excursieganger. Afgeblazen, al komen er doorgaans maar twee tot vier mensen, maar met de lockdown is het aantal mensen, dat geïnteresseerd is in de levende natuur en in het bijzonder vogels enorm toegenomen en het risico dat er ineens tachtig nieuwkomers aan de voet van de Nesciobrug zouden staan was erg groot. Gaat de KNNV zich opnieuw uitvinden als deze periode voorbij is? Ik denk en hoop het!
Ik durf uit piëteit met de zieken en de doden van deze afschuwelijke pandemie geen lijst van goede ontwikkelingen op te stellen, maar het jeukt wel. Zo werd ik vanmorgen eens niet gewekt door rolkoffers. Er vliegt een vroeg miauwende buizerd door mijn straat. De mensheid heeft na de nodige waarschuwingen de rode kaart gekregen.
Tot een betere tijden en toch nog veel leesplezier met oude excursieverslagen.
En op naar die tweede druk van meneer Walters, het epos, van zo'n 530 pagina's dat vier jaar geleden door Martin Melchers werd opgesteld.

Tobias Woldendorp

Boekbespreking

Hoe lang is het gelden dat haar vorige boek uitkwam? Nog geen twee jaar. Topproducent Marga Coesèl heeft onlangs, vlak voor de Coronacrisis officieel uitbrak, in bescheiden kring haar Het Begon allemaal in Artis uitgebracht, een lezenswaardig boekwerk, uitgegeven bij de KNNV uitgeverij over de opkomst van de natuurbescherming in Nederland. Deel 5 alweer! Alle vijf zijn ze te bestellen via www.knnvuitgeverij.nl.

Het vorige boekje van Marga haar hand in de reeks, is over Frederik van Eden, pionier van de natuurbescherming, werd in Blaadje 2(2019) besproken, precies een jaar geleden dus. In betere tijden.

In dit deel, waar de toenadering van Artis tot Natuurmonumenten wordt besproken, is de directeur van Artis, Dr. Coenraad Kerbert, de centrale figuur. Naast natuurlijk de Usual suspects Thijsse en Heimans. Dat natuurbescherming in Nederland in een dierentuin, zo u wilt reservaat, is begonnen is tamelijk nieuw en verfrissend om te lezen. Maar dat had natuurlijk te maken dat we nog geen twitter hadden en de natuurbescherming in Nederland in de kinderschoenen stond.
In 1863 een dierentuin beginnen met anderhalve papegaai en een boskat uit de overzeese gebieden in het Plantaadje was, destijds een elitaire, maar goedbedoelde instelling. Een instelling, die uiteindelijk uitgroeide tot Artis. Kerbert, een afgestudeerd zoöloog, werd onder auspiciën van Thijsse, die al enige naam en invloed had, naar voren geschoven en projectleider (zouden ze vandaag de dag zeggen) van het Artis aquarium worden. Thijsse en Heimans bewaakten het biologisch reveil. Met verve!

Uiterst informatief beschrijft Coesèl het moment, waarop Thijsse en Kerbert van elkaar verwijderd raken. Aanleiding was natuurlijk het Naardermeer, waar Kerbert geheel andere (stadse ideeën) over had dan Thijsse. Nu ja, eigenlijk was Kerbert gewoon een hoge ambtenaar, die zijn oren naar B en W moest laten hangen en het meer wilde laten volstorten met stadsafval. Uiteindelijk werd de soep niet zo heet gegeten als opgediend en konden naast het behoud van het Naardermeer, Thijsse en Heimans speciale biotopen in Artis verwezenlijken (denk aan d' uilenruïne en het Veentje (in wezen niets anders dan de Nieuwe Prinsengracht), dat door bebouwing van de UvA eerder was verwijderd, maar feitelijk toch zijn vervolg dwars door Artis kreeg, maar dan niet als gracht, maar als biotoop.

Bekende Artis mannen (1) , zoals Westerman, Sunnier en Portielje krijgen naast Kerbert een plek in het boek, dat vooral over de rol van Artis bij het uitrollen van de natuurbeweging in niet zo'n heel makkelijke tijd gaan. In de aanloop naar WO II was de dierentuin nagenoeg failliet. Het particulier initiatief kwam in handen

van de gemeente en de Provincie Noord Holland. Ook chocoladefabriek Verkade speelde een rol bij het overleven (denk aan de gelijknamige Albums, collectorsitems).

Met de dood van Thijsse in 1945 verwaterde ook de relatie met de natuurbeweging. Toen Natuurmonumenten in 1980 75 jaar bestond, werd er weliswaar een plaquette onthuld in de Koningszaal, maar was de liefde bekoeld. Pas met het aantreden van Ernst Jacobi, als bioloog/directeur in 1953 en latere directeuren als Lensink en Frankenhuis kwam natuurbescherming sec weer op de agenda.

Nieuwe tijden levert nieuwe achtergronden van directeuren (Haigh Balian was filmproducent en Rembrandt Sutorius is econoom) en nieuwe wegen en kansen op het gebied van duurzaam management. Een heftig virus strooit voorlopig roet in het eten, maar dat doet niets af aan dit fraaie overzicht van het huwelijk tussen dierentuin en natuurbeweging.

De beer, die ik als eerstgeboren Berenschotkindje (Beer Berenschot was de oprichter van gelijk genaamd raadgevend adviesbureau in Hengelo-O- waar mijn vader zaliger vijfenveertig jaar werkte, heb gekregen voor het raam gezet, zwaaiend naar een lege aanloopstraat naar Artis.

Tobias Woldendorp, redactie

(1) De dierentuin va het Drentse Emmen had vijftig jaar geleden al een vrouwelijke (mede) directeur, de landschapsarchitecte Aleid Rensen-Oosting.

Elfenbankjes en Rode kelkzwammen

Vrijdag 7 februari was het mooi weer voor een pop-up-paddenstoelenexcursie. Net voordat die zondag storm Ciara bij ons voor onstuimig weer zou zorgen.
Er was dan ook een flinke groep natuurmensen naar de Drijfsijs gekomen, meer dan vijftien, die onder leiding van Christiane Baethcke hier rond ging speuren.
Ons eerste doel was de heemtuin. Als je, ik richt me tot de lezer, ter plaatse bekend bent kun je in gedachten meelopen. Enkele excursie-gangers waren hier nog niet eerder geweest, moesten dan ook even zoeken, maar waren verrast over dit natuurpark. In de heemtuin komen de eerste tekenen van het voorjaar uit de grond, zoals de groene blaadjes van de Stinkende gouwe, Lenteklokjes en Tongvaren.
Direct na het gebouwtje van de Drijfsijs liepen we al bijna een bundel Glimmerinktzwammen voorbij. In de verte horen we een Bosuil.

In de heemtuin wijst Christiane Nestzwammetjes aan, zwart en klein. Hier en daar komt de Paarse schubwortel alweer boven de grond.
We zullen tijdens deze excursie veel Rode kelkzwammen zien, de eerste die we treffen zijn verdroogd. Veel paddenstoelen zijn al niet meer op hun mooist, nu het zo maar enkele dagen droog weer is. Op een boom een stelletje Gewone elfenbankjes.
De heemtuin staat vol Sneeuwklokjes.
Op een stammetje terzijde van het pad treffen we Winterhoutzwam, Ruig elfenbankje en Gezoneerd elfenbankje.
Langs het water weet Christiane nog vier Rode kelkzwammen te staan. Als je goed kijkt zie je het heldere rood tussen het struweel oplichten.

Op een dode Berk zit een Roodporiehoutzwam en we komen langs een heel veld prachtig gele Winterakonieten. Op een aantal plekken zien we op hout iets schimmelachtigs: Witte vlierschorszwam.

Voor een ogenblikje verlaten we de heemtuin. In het Sloterpark daar toont de excursieleider de Kroontjesknotszwam. Iemand vindt een tak met een aantal Judasoren.

Terug in de heemtuin lopen we langs een Roodbruine kogelhoutzwam. We zien vermoedelijk Oranje aderzwam in wording en nog iets wits in amorf stadium.

Naast de Drijfsijs op een stam groeit een Kogelhoutskoolzwam, bruin, en in de speeltuin treffen we oude Grijze buisjeszwammen. We zien een Konijn wegrennen, bijzonder tegenwoordig nu ze zo zeldzaam lijken te worden.
Op een vermolmde stam zitten Scherpe schelpzwammen en in het gras staan Donsvoetjes.

Ruige Riet
Via het witte bruggetje gaan we het ruige gedeelte in van het Sloterpark. Je kunt een flink stuk slenteren door dit gebied. Hier is het gelukkig nog niet aangeharkt en ingericht voor recreatie, waaraan zo veel gebieden ten slachtoffer vallen.
We zien er nog een bundel Glimmerinktzwammen en horen een Grote bonte specht.
Op een boom zit een opvallend zwart glimmende bult. Geen paddenstoel, maar hars op een Kers.
Nog meer Elfenbankjes komen we tegen en op een boom bewonderen we het Klauwtjesmos.
Dankzij veel deskundigheid in de groep ontdekken we veel natuurpracht.
Langs een Wilde clematis komen we op een plek met maar liefst 16 Rode kelkzwammen bij een takkenril.

Een los takje is bekleed met Papierzwammetjes.
Helemaal aan het eind van het gebiedje staat een Dadelbruine brandplekbekerzwam!
Een paar andere bruine bekerzwammen moeten mee naar huis om te determineren. Na microscopisch onderzoek bleken het Tuinbekerzwammen.
Teruglopend komen we nog langs een oude Paarse schijnridderzwam. Er staat hier trouwens veel oude meuk.
Op een takje zit Gele korstzwam. Door de loep is iets harigs te zien.
We hebben genoeg gezien en gaan terug, terwijl boven ons Halsbandparkieten roepen.

Frans van der Feen

Kroontjesknotszwam; foto: Loes van der Feen

Elfenbankstel; foto: Loes van der Feen

Kampeervakanties KNNV 2020

Het zijn andere tijden, maar toch (red):

Spreekt de combinatie van kamperen, samen je verdiepen in de natuur, gezellig en goedkoop je aan?
Ga dan eens mee met een kampeervakantie van de KNNV.
Want waar anders kun je dagelijks kiezen uit twee of drie excursies. In gezelschap van mensen, die net als jij heel erg kunnen genieten van de natuur.
Je vindt uitgebreide informatie op www.knnv.nl/kampeervakanties.

Sommige mensen hebben geen zin om met een groepsreis mee te gaan. Iedere dag weer de hele dag met elkaar optrekken. Maar dit is hier toch anders, want je zorg zelf voor je heen- en terugreis en voor je eten. Er is alleen een plek op de camping gereserveerd, je kunt met één van de excursies meegaan en er is 's avonds een korte bijeenkomst om de plannen voor de volgende dag te bespreken.

Ieder jaar worden er ongeveer 15 bestemmingen aangeboden. Uitgezocht door enthousiaste KNNV'ers omdat ze in een schitterend natuurgebied liggen. Variërend van een paar dagen tot twee weken. Dit jaar bijvoorbeeld rond Hemelvaartsdag 4 dagen naar de Weerribben. Ideaal om de (klein)kinderen mee te nemen. Of een week naar Steenwijkerwold of naar Viroinval in België of aan de Elbe in Duitsland. Of 14 dagen naar Glaskogen in Zweden of naar de bergen in Oostenrijk.

Het is misschien wel de goedkoopste manier om vakantie te vieren: je betaalt zelf je campingkosten, eten, vervoer en een klein bedrag aan inschrijfkosten. Je kampeert in je eigen tent, caravan of camper. Vaak zijn er op de camping of in de directe omgeving ook wel huisjes of appartementen te huur, maar dat moet je dan wel zelf regelen.

Voor vragen: Volkert Bakker: kampeervakanties@knnv.nl.

KNNV-excursie naar de Zuidpier

Als iedereen uit de bus gestapt is, zijn we met twaalf deelnemers. Het is aardig weer,grijs en een beetje heiig, met een matige wind uit het zuiden. 4 ◦ C. Iedereen is warm gekleed en heeft zijn of haar verrekijker of zelfs telescoop meegenomen.
Koffie, en WC? Ja, na een lange reis met bus en tram is dat welkom. Na deze voorbereidingen gaan we op pad door de jonge duinen. We lopen door een

geul die bij storm onderloopt. In het vloedmerk erlangs ligt allerlei aanspoelsel, o.a. een staartveer van een Aalscholver. Er zijn voor deze plek een klein aantal Sneeuwgorzen gemeld (waarneming.nl), maar we zien ze niet.

Op de pier kijken we eerst bij het baken aan het begin. We zien een Steenloper en een Drieteenstrandloper op de stenen vlakbij, en Aalscholvers, een Fuut, een Meerkoet en Zilvermeeuwen op het water. Een medevogelaar wijst ons erop dat we een juveniele Kuifaalscholver zien. Later zien we er nog een paar.

We lopen de pier op. Langs de vloedlijn en onder langs de pier foerageren Scholeksters. Een groepje Wilde Eenden strijkt neer, we zien een Paarse Strandloper. We zien en horen Oeverpiepers, maar die vliegen zo snel weer op dat het nog een hele toer is om ze goed in beeld te krijgen. Af en toe lukt dat. Wat verder de pier op wordt de koude wind sterker. Steeds weer zien we Steenlopers. Ze zijn gewend aan mensen en lopen tussen ons door. Ook Drieteenstrandlopers zien we vaak, ze foerageren tussen de algen op de stenen, of onderaan de pier achter de terugtrekkende golven aan. Daarentegen zien we maar een paar Paarse Strandlopers. In een bocht waar het water onrustiger is jagen de Zilvermeeuwen op krabbetjes. Een medevogelaar laat ons duidelijke foto's zien van Kuifaalscholvers en legt het verschil uit. We wisselen waarnemingen uit met een groepje vogelaars van de KNNV Amersfoort. Twee jaar geleden waren ze hier ook al tegelijk met ons.

Op het eindpunt is een groep zeevissers actief. Ze halen een Kabeljauw binnen. Hup, kop eraf en ingewanden eruit, die is voor het avondmaal. Een zeehond steekt zijn kop even boven water; is het een Gewone of een Grijze, we hebben hem te kort gezien. Het zicht is matig, dus we kunnen niet ver de zee op zien. Op de terugweg halen vissers een Steenbolk binnen. De ene visser vindt het een smakelijke vis, maar de vanger gaat hem aan de kat geven. Tenslotte zien we de Kanoet waarover we al gehoord hadden.

Terug op het strand gaan we op jacht naar Sneeuwgorzen. Verspreid lopen we door het jonge duin. We passeren Zeewolfsmelk, Zeeraket en Duinaveruit, een Veldleeuwerik vliegt heen en weer, en een groepje Huismussen zit tussen de lage struiken. Helaas geen Sneeuwgorzen. Tenslotte hebben we nagepraat in strandtent Zilt.

Het was een mooie excursie in een goede sfeer met een leuke groep KNNV'ers en leuke waarnemingen. De Zuidpier, met zijn eigen beleving van water, wind en (een beetje) kou, met vissers die eindeloos geduld hebben, met vele medevogelaars, en natuurlijk met de vogels van kust en zee, is altijd weer een tocht waard.

Simon Pepping

Ontwikkelingsvoorstel Corona Minicursus Grassen en Schijngrassen

Door de Corona lock -down is de bijeenkomst van de landelijke werkgroep Grassen en Schijngrassen een jaar opgeschort, tot juni 2021. Dat is jammer, maar noodzaak. Graag aandacht voor het volgende:

Is het een idee om de tussentijd te gebruiken om geïnteresseerde KNNV-afdelingen alvast een voorzet te geven door bijvoorbeeld het organiseren van pre- en after-corona 'grassroot-walks'. Ik neem hier in de Amsterdamse regio alvast graag een voorschot op door het voor onze komende digitale bestuursvergadering te agenderen.
En - als het daar aangenomen is - wil ik het voorstel graag verder uitwerken en uitrollen in de twee Hollandse gewesten, waar ik verantwoordelijk voor ben. Wellicht is er ook elders in het land belangstelling voor een dergelijk initiatief.

Ik neem voor Amsterdam in eerste instantie de Basisgids Grassen van Arie van de Bremer als vertrekpunt en bij wijze van inhoudelijke wandelgids. En zoek in overleg met onze plantenwerkgroep - indien nodig - naar specifieke aanvullingen van (schijn)grassoorten die al redelijk ingeburgerd zijn in de binnenstad, maar nog niet in deze gids zijn opgenomen.

De vijf stedelijke routes die ik voor Amsterdam in gedachten heb zijn ontleend aan een landschappelijk kunstproject waar ik eind maart op individuele basis aan heb meegedaan. Het betreft hier goed uitgewerkte en gevarieerde wandelroutes tussen de 14 en 20 km per die zijn ingetekend voor de Selma Remembrance Walk 2020 door MLK50-kunstenares Airco Caravan. (zie voor wandelroutes en achtergronden van de MLK 5-daagse de website **www.mlk50.nl**) Toen deze 5 dagen durende wandeltocht in verband met de intelligente lock-down afgeblazen moest worden suggereerde de organiserend kunstenares om de routes op individuele basis alvast te lopen. Dit heb ik ter harte genomen. Daarbij heb ik in eerste instantie het door haar uitgegeven wandelgidsje gevolgd met de door haar opgenomen en geduide stadshistorische aspecten en monumenten bekeken die vooral verwijzen naar het slavernij verleden van de stad en de bijzondere Amsterdamse band met Dr.King's gedachtengoed. Maar door de lock-down van de stad heb ik deze vroege ochtendwandelingen vooral ook de hoofdstad met andere ogen kunnen bekijken en beluisteren: ongestoorde uitbundige vogelzang, veel stadszoogdieren tot in het centrum van de stad en ontluikende bomen en voorjaarsbloeiers gespot. Dit alles heb ik zoveel mogelijk vastgelegd met de voortreffelijke app i-Obs in **www.waarneming.nl.**
Het was een nieuwe en niet eerder zo ervaren ontdekkingsreis door mijn geboortestad.

Maar de ingetekende routes lenen zich ook uitstekend voor een focus op andere dier- en plantengroepen; en in het bijzonder ook voor de grote diversiteit aan stadsplanten, varens, grassen en schijngrassen in de stedelijke omgeving. Zeker nu het overmatig straatveegbeheer hier in de stad op een zeer laag pitje is komen te staan door de Corona maatregelen. En dan die ongekende frisse buitenluchten in de binnenstad. Kortom een uitgelezen kans voor de KNNV'ers die smachten naar een ommetje in de buitenlucht en tegelijkertijd zich een nieuwe tak van biodiversiteit spotten willen eigen maken. Vandaar mijn idee om een variant op ons Minicursus- en excursie aanbod te maken: de CMC oftewel de eerste Corona Minicursus Grassen en Schijngrassen van Amsterdam.

Ik ga ondertussen vast aan de slag, want je weet maar nooit hoelang deze uitgelezen kans voor een nieuwe manier van stadsfloristiek bedrijven voort zal duren.

Martin Camphuijsen; m.camphuijsen@xs4all.nl

Athena

Inleiding

Kennismaking tot en welkom bij het ATHENA-portal project.
Athena portal is een site die evolutie of voorkomen van vaatplanten en gewervelde dieren in Nederland van 10 000 jaar geleden tot heden laat zien. Er is een breed scala aan historische, archeologische en biologische bronnen die betrekking hebben op het historische voorkomen van vaatplanten en gewervelde dieren in Nederland.

De ‘soort’ staat centraal in ATHENA, niet in een strikt biologische zin (wetenschappelijk geslacht en soortnaam), maar ook eenheden van hogere en lagere taxonomische ordening (klasse – orde – familie vs. ondersoorten en variëteiten). Verschillende (bestaande) databases kunnen benaderd worden met één enkele zoekopdracht op soortnaam, waarbij ongelijksoortige informatie wordt gecombineerd en geïntegreerd. De databases bevatten o.a. observationele en bio-archeologische informatie; geografisch expliciete informatie. Verder zijn er databases met historische geschreven, beeldende en mondelinge bronnen. De gebruiker kan de bestaande databases doorzoeken op taxonomie, selecteren en aggregeren op plaats en tijd, visualiseren en beschikbaar maken voor verdere verwerking en onderzoek. Ideaal om de historische relatie tussen mens en natuur te bestuderen.

Selectie uit de collecties

Naamgeving

- Nederlands Soortenregister: Een presentatie van de nationale namenlijst van Nederlandse soorten wat onderhouden wordt door meer dan honderd specialisten van Naturalis en zijn partners.

Bio-archeologische data

- RADAR: Voor botanische macroresten uit opgravingen op Nederlands grondgebied. Eind 2013 zijn ruim 175.000 records opgenomen van 1050 verschillende vindplaatsen.
- BoneInfo: Met archeozoölogische en fysisch antropologische informatie met verwijzingen naar grijze literatuur over mens en dier uit het verleden van Nederland, zoals rapporten, scripties en artikelen.

Observationele data

- GBIF: De Global Biodiversity Information Facility (GBIF) is een internationale organisatie die zich inzet voor het wereldwijd toegankelijk maken van biodiversiteitsdata. Via het ATHENA-portaal worden de volgende historische GBIF-collecties geraadpleegd: Vogeltrekstation, RAVON – Historische observaties vissen, Zoogdier vereniging – Historische observaties zoogdieren, Florivon, Natuurhistorisch Museum Rotterdam, Herbarium Maastricht, Herbarium Nijmegen, Naturalis – Botanische en Vertebraten collecties.
- LVD: De Landelijke Vegetatie Databank (LVD) over de plantengroei van Nederland. In dit omvangrijke archief zijn ongeveer 500.000 recente en historische vegetatiebeschrijvingen bijeengebracht.

Tekstuele bronnen

- Natuurtijdschriften.nl: Een groot aantal tijdschriftartikelen met informatie over de Nederlandse biodiversiteit is digitaal beschikbaar op natuurtijdschriften.nl. De website is een samenwerking van Naturalis Biodiversity Center met diverse verenigingen en stichtingen en bevat 61.226 artikelen uit 67 tijdschriften.
- Delpher: Originele teksten aan uit meer dan 1,3 miljoen kranten, 1,5 miljoen tijdschriftpagina's en meer dan 320 000 boeken uit de 15de tot en met de 21ste eeuw.
- Archive.org: Het 'Internet Archive' is een bibliotheek met miljoenen vrij verkrijgbare boeken, films, websites en meer. Archive.org bevat een grote collectie gedigitaliseerde natuurhistorische werken.
- Biodiversity Heritage library: (BHL) is een samenwerkingsproject dat is gericht op het digitaliseren en beschikbaar stellen via open access van literatuur over biodiversiteit.

Afbeeldingen
- RKDimages: Beschrijvingen en afbeeldingen van hoofdzakelijk Nederlandse schilderijen, tekeningen, prenten en originele foto's van voor de Tweede Wereldoorlog met veel verwijzingen naar Nederlandse soorten.
- Rijksmuseum: Een collectie van 593.912 kunstwerken, met bijbehorende metadata, die digitaal doorzocht kunnen worden.

Algemene soortinformatie
- Wikipedia: Een online encyclopedie die probeert inhoud te bieden die vrij herbruikbaar, objectief en verifieerbaar is en waar de algemene soortinformatie in ATHENA aan ontleend is.
- Verspreidingsgegevens: De NDFF Verspreidingsatlas is een naslagwerk met afbeeldingen en informatie over duizenden Nederlandse soorten. De verspreidingskaarten op uurhokniveau (5x5 km) worden gemaakt met gevalideerde gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna.

Partners
ATHENA is een project van een kernteam van wetenschappers, ondersteund door een breed consortium van kennis- en erfgoedinstellingen en openbare instellingen. Universitaire partners zijn de Universiteit Utrecht, Radboud Universiteit, Vrije Universiteit en Wageningen Universiteit. Verder zijn de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), het Instituut Nederlandse Taal (INT) en Huygens ING nauw betrokken bij de ontwikkeling van het ATHENA-portaal. Het Meertens Instituut, Naturalis, FLORON, RAVON, SOVON, Zoogdiervereniging, het Rijksmuseum, het Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis (RKD) en de Koninklijke Bibliotheek (KB) zijn gelieerd aan het project als dataleverancier en/of als ondersteunende partij.

Zie: **http://athena-research.azurewebsites.net/**

Van de ledenadministratie

Op dit moment heeft onze afdeling 304 leden. Wij blijven dus steeds net boven de drie honderd en zijn daarmee vrij stabiel.
Sinds het vorige BLAADJE hebben vier nieuwe leden zich aangemeld:
Maddy van Dam, Titia van Leeuwen, Dirk Kruisheer en Rudy Klaassen.
Bij deze nogmaals van harte welkom!

De speciale introductie-activiteiten op en om de Sloterplas zijn t.g.v. van de corona-perikelen afgelast. Als het tij keert, zullen we proberen nieuwe activiteiten ter wederzijdse kennismaking te organiseren.

Nieuwe leden, die alvast iets willen bijdragen aan de vereniging, zoals stukjes voor BLAADJE en dergelijke, worden van harte aangemoedigd!
De nieuwe leden worden standaard uitgenodigd voor de minicursussen: ook hier geldt helaas thans de “corona-pauze”.

De **contributies 2020** zijn al voor een groot deel voldaan, maar we zijn er nog niet.
Dus bij deze nog een herinnering.
Ondanks het feit, dat de afdracht geïndiceerd is en dus ieder jaar wordt verhoogd, blijft dit jaar de contributie voor onze afdeling KNNV-Amsterdam € 32,50 en € 12,50 voor huisgenootleden.
Graag overmaken op:

IBAN No: NL91 INGB 0003506096, t.n.v. KNNV afdeling Amsterdam.
Liefst onder vermelding van het lidmaatschapsnummer, te vinden op het adres-etiket van BLAADJE.

Om bezuinigingsredenen sturen wij geen acceptgiro en verzoeken wij onze leden de contributie over te maken per overschrijvingskaart of via telebankieren.

Deze oproep blijft actueel!!:
De lijst van onbestelbare e-mails wordt langer. We krijgen regelmatig meldingen van te volle emailboxen of niet meer functionerende adressen bij het verzenden van het digitale BLAADJE en herinnering-e-mails. Dus graag wijzigingen doorgeven aan:
ledenadministratie@amsterdam.knnv.nl

Paul van Deursen ledenadministratie 020-6855047

Te monitoren soorten naar analogie van De Vrije Geer

Voor de vrijwilligers van Natuurpark Vrije Geer in Sloten, Gemeente Amsterdam, heb ik afgelopen winter een cursus in elkaar gezet met “Te monitoren soorten”. Dit is in het kader van de monitoring flora die daar dit jaar zou starten, maar voorlopig vanwege de Coronapandemie niet kan doorgaan. Deze cursus is zodanig opgezet dat deze ook kan worden gebruikt als zelfeducatie/naslagwerk. Nu er in deze tijd zo veel activiteiten in de natuur geen doorgang kunnen vinden en her en der digitale alternatieven worden aangeboden, is het idee opgekomen om deze cursus ook beschikbaar te stellen aan de leden van de KNNV Amsterdam.
Zo kunnen wij hen in ieder geval al iets te bieden, waarmee ze bezig kunnen zijn met de natuur en hun plantenkennis kunnen opfrissen of uitbreiden.

De te monitoren soorten zijn bepaald door stadsecologen van de Gemeente Amsterdam Florinda Nieuwenhuis en Florentijn Vos, samen met de twee gemeentelijke beheerders van Natuurpark Vrije Geer, Ruud Lutterhof en Marina den Ouden. Zij hebben een lijst opgesteld van plantensoorten die voor het beheer nuttig zijn om te monitoren. Wel mede gebaseerd op soorten die in het gebied zijn waargenomen en in de Verspreidingsatlas zijn ingevoerd.

De cursus staat inmiddels op de pagina van de Plantenwerkgroep KNNV Amsterdam, helemaal onderaan de pagina. De directe link is:
https://www.knnv.nl/sites/www.knnv.nl/files/Cursus_monitoring_flora_Vrije_Geer_0.pdf;

We hopen dat jullie hiermee ook in je eigen buurt van de natuur kunnen blijven genieten.

Voor diegenen die meer willen weten over Natuurpark Vrije Geer, zie **https://slotenoudosdorp.nl/dorpsraad-en-werkgroepen/natuurpark-vrije-geer.**

Hanneke Waller

Ligging Natuurpark De Vrije Geer

Excursie- en lezingenprogramma KNNV- afdeling Amsterdam 2e kwartaal 2020 en 3e kwartaal 2020

LET OP:
De **KNNV-lezingen** en **vergaderingen** vinden plaats in de kantine van de **Groenvoorziening** van **Gedenkpark (begraafplaats) De Nieuwe Ooster (DNO),** Ingang Rozenburglaan 5, 1097 GA Amsterdam (dus geen Kruislaan!)
Vanaf de ingang Rozenlaan (achter het hek kan worden geparkeerd) is het ca. 5 minuten lopen naar de kantine.
Vanaf halte Kruislaan/Middenweg tram 9 en bus 15 is het 10-15 minuten lopen.
Vanaf halte Zaaiersweg bus 41 is het 5-7 minuten lopen.
Wij mogen 's avonds van ca. 19.30 uur tot 22.30 uur van deze ruimte gebruik maken voor lezingen en vergaderingen. **Tussen 19.30 en 20.00 uur is het hek geopend, tenzij anders bij de beschrijving van de lezingen is aangegeven. Om 20.00 uur wordt het toegangshek van DNO gesloten!**

Openbaar vervoer: dienstregelingen veranderen per seizoen! Ga tijdig van huis, er kan 10 minuten verschil in de vertrektijd zitten. In het weekend verandert het nummer van de bus hier en daar, kijk even op de bushalte hoe het in elkaar zit. Bij twijfel: bel het openbaar vervoer (0900 9292, € 0.70 per minuut), internet: **www.9292ov.nl**
Alle excursies, lezingen, cursussen, verslagen, foto's en de waarnemingen staan ook op de website van de afdeling, internet: www.knnv.nl/amsterdam
Afkortingen opstappunten:
AS Amstelstation, **CS** is Amsterdam-Centraal Station, **DD** is station Duivendrecht, **SD** is Amsterdam-Sloterdijk, **WTC** is station WTC, parkeerterrein ABN/AMRO.
Hoe bent u verzekerd?
Van verschillende zijden is ons gevraagd of je tijdens een KNNV-activiteit, zoals een excursie, verzekerd bent. Wij hebben dat nagevraagd bij het hoofdbestuur. Daarop kregen wij een uitgebreid antwoord. De essentie zullen we hieronder weergeven.
Landelijk heeft de KNNV een WA-verzekering (wettelijke aansprakelijkheid) afgesloten. Deze geldt alleen voor KNNV-leden tijdens KNNV-activiteiten. Donateurs en introducés zijn dus niet verzekerd. Ook de reis van huis naar de KNNV-activiteit en terug is niet verzekerd. Het is dus van belang zelf voor een goede WA- verzekering te zorgen. De KNNV-verzekering is vooral een vangnet, voor als de eigen verzekering ontbreekt, of niet toereikend is.
Klaas Kaag, KNNV afd. Den Helder, overgenomen uit Op de Kop 2005, nr. 3.

Vrijwaringsclausule/disclaimer

Het vaststellen van het excursieprogramma heeft plaatsgevonden in een periode van grote onzekerheid over hoe het coronavirus zich gaat ontwikkelen en welke maatregelen nog worden genomen en/of van kracht zijn.
Tot nu toe zijn alle bijeenkomsten tot 1 juni 2020 verboden. Ook daarna is het nog onzeker of de geplande excursies doorgang kunnen vinden. Gezien deze omstandigheden zijn de KNNV of de excursieleiders in de gelegenheid gesteld om excursies af te blazen of eventueel naar een later tijdstip te verplaatsen. Voor actuele informatie over de excursies zie ook de website https://www.knnv.nl/agenda/312

Paddenstoelen-excursies
NB In overleg met Christiane Baethcke worden de paddenstoelen-excursies voorlopig niet meer vooraf vastgesteld. Er doen zich vaak onverwachte situaties met paddenstoelen voor of (zeer) bijzondere soorten verschijnen op niet gedachte plekken. Christiane zal de excursies in pop-up vorm organiseren. Deze worden aan u bekend gemaakt via email.

Maandag 1 juni 2020 Streepexcursie Landsmeer 122-492. Excursieleider Peter Wetzels
Verzamelen om 10:30 voor de Hema marktplein 3
De excursie duurt tot 16:00. Koffie/thee pauze in Sportcafe de Remise.
Een oud dorp midden in het veenweidegebied. Er is vrij veel nieuwbouw. Veel water sloten en breken. Ook wat parkbos en een begraafplaats. Sinds 1990 zijn er 198 soorten gevonden. De streepexcursie is ook voor beginners. Determineren wordt geoefend met een flora (Heukels of Eggelte). Aanmelders krijgen een lijst toegestuurd met de soorten die vanaf 1990 gevonden zijn. Aanmelden (niet verplicht) bij en informatie van Peter Wetzels kan met een mail naar floronamsterdam@gmail.com. Zet in de titel Aanmelding Landsmeer.

Vrijdag 5 juni 2020 Gierzwaluwexcursie De Pijp o.l.v Thea Dammen.
Het is een fietsexcursie, die verschillende locaties aandoet – verrekijker meenemen. start 20.30 uur Daniel Stalpertstraat 4.

Zaterdag 6 juni 2020 Algemene 23e Inventarisatiedag Schellingwouderscheg o.l.v. Geert Timmermans
Op 6 juni gaan we voor de 23ste keer met leden uit de verschillende werkgroepen een gebied in de buurt van Amsterdam inventariseren op flora en fauna. Ook niet-

werkgroepleden zijn uiteraard van harte welkom en kunnen op deze manier kennis maken met de verschillende KNNV-werkgroepen. Geïnventariseerd wordt een deel van de Schellingwouderscheg.
De Schellingwouderscheg is een aaneenschakeling van groene delen die de natuur en vice versa vanuit Waterland via Schellingwoude, het Schellingwouderpark, Schellingwouderbreekpark, Het Rietland, W.H. Vliegenbos en het Noorderpark, Amsterdam Noord inbrengt. Een belangrijke groene long voor de stad. Zij kent o.a. zachte oevers, parken, weides, tuinparken, ruigtes, rietland, het oudste bos van Amsterdam en water. De Schellingwouderscheg is onder andere het leefgebied van meervleermuis, ringslang, havik en ijsvogel. Maar wat zit er nog meer? En wat zit er precies in het meest 'natuurlijke' deel: het Rietland? Het Rietland bestaat uit water, riet, jong bos, dichte oevers, grasland en alles daartussen. Het water is middels een kleine waterverbinding verbonden met Het IJ en Waterland. De natuur van het Rietland is, behalve de ijsvogel en havik, nog nooit echt goed in kaart gebracht.

De inventarisatie start zaterdag om 10.00 uur en staat open voor alle leden. Aan de verschillende werkgroepen zal expertise en medewerking gevraagd worden. Het terrein kan nat zijn! Brood, laarzen en drinken meenemen.
Wij verzamelen om 10.00 uur bij de kruising Monnikendammerweg met de Nieuwerdammerdijk.

Vrijdag 12 juni 2020 Excursie Cruijsbergen, Koeienmeent en Gijzenveen te Bussum o.l.v. Peter Wetzels
Verzamelen om 10:30 voor het zwembad de Zandzee Struikheiweg 14, Bussum. Het is 15 minuten lopen vanaf station Bussum Zuid.
OV: trein station A'dam-Zuid 9.20 u (ri Utrecht CS), aankomst Bussum-Zuid 9.53 u. Voorverzamelen op deze tijd op perron bij Hein Koningen om gezamenlijk naar beginpunt excursie te lopen = 10.30 u Bussum.
De excursie duurt tot 15:00 uur.
Deze excursie bezoekt terreinen die hetzelfde karakter hebben als Laegieskamp dat twee weken hiervoor is bezocht. Maar ze zijn veel recenter afgegraven en dus minder ver in de successie. Omdat de vegetatie in leeftijd varieert van 5 tot 15 jaar, is mooi de ontwikkelingsgang na natuurherstel te zien. Cruysbergen is in 2005 omgevormd en bestaat vooral uit schrale heide met kruipbrem en stekelbrem, witte en bruine snavelbies. Vleeskleurige orchis, moeraswespenorchis, rietorchis, waterpostelein, wilde gagel, slofhak en eekhoorngras zijn in 2019 gevonden. Koeienmeent en Gijzenveen vormen de verbinding tussen Cruysbergen en Laegieskamp, zijn vrij klein en zijn pas 2, resp 6 jaar geleden 'hersteld'.

De vegetatie ontwikkelt zich nog en er zijn bijzondere vondsten te verwachten. Afgelopen jaar zijn er bijvoorbeeld duizenden exemplaren dwergviltkruid gevonden. Maar ook moeraskartelblad en borstelbies waren bijzondere vondsten.
Aanmelden (niet verplicht) bij en informatie van Peter Wetzels kan met een mail naar floronamsterdam@gmail.com. Zet in de titel Aanmelding Cruysbergen.

Vrijdag 12 juni 2020 Gierzwaluwexcursie Oud Zuid o.l.v. Frans Levelt
Het is een fietsexcursie, die verschillende locaties aandoet – verrekijker meenemen. Start 20.30 uur Hygiëaplein 1.

Vrijdag 12 juni 2020 Roeiexcursie op Botshol, Waverveen o.l.v. Jan Simons
Al heel wat jaren bezoeken we het bijzondere laagveenmoerasgebied Botshol per roeiboot. Ook dit jaar weer. Dit typisch Hollands laagveenlandschap heeft vrij recent de status van Natura 2000 gebied verworven We roeien via de Bruggesloot naar de Vliet, intussen lettend op de bloeiende moerasflora in het riet langs de oevers. In de Vliet kunnen we aan land gaan om te genieten van de welriekend nachtorchis en de rietorchis. Vanaf de Vliet roeien gaan we roeiend verder naar de twee plassen, de 'Grote Wije' en de 'Kleine Wije'. Vanhier terug naar de Bruggesloot. Onderweg letten we op water- en oeverplanten, libellen en vogels (o.a. aalscholver en lepelaar). Als het water voldoende helder is hopen we ook kranswieren op te dreggen en misschien ook groot nimfkruid. Om ca. 15.45 uur zijn we terug op onze startplaats, het erf van boer Verweij
We verzamelen met de fiets om 10.00 uur te Ouderkerk, bij de brug over de Amstel (kruising Amsteldijk Noord – Burgemeester Stramanweg). Jan fietst samen met de fietsgroep naar Botshol (ca. half uur).
Autorijders kunnen het beste over de A2 richting Utrecht rijden en rechtsaf de afslag Vinkenveen nemen en doorrijden tot afslag (stoplicht) Waverveen. Daar rechtsaf en rechte polderweg volgen tot deze naar boven gaat en voor ophaalbrug over de Waver rechtsaf gaan tot Verweij (bord roeibotenverhuur) in gehucht Waver, nr. 14. Op het erf kan geparkeerd worden.
Een roeiboot kost € 5,-- per uur. In Verband met reserveren roeiboten is opgave van tevoren bij Jan Simons nodig: jansimons@gmx.com of tel. 020-6431405/ 06-47433061

Vrijdag 12 juni 2020 Gierzwaluwexcursie Oud Zuid o.l.v. Frans Levelt
Het is een fietsexcursie, die verschillende locaties aandoet – verrekijker meenemen. Start 20.30 uur Hygiëaplein 1.

Zondag 14 juni 2020 Streepexcursie Nederhorst Den Berg 131-474. Excursieleider Peter Wetzels
Verzamelen om 10:30 voor de gemeentewerf Blijklaan 1 De excursie duurt tot 16:00. Koffie/thee pauze in het Spiegelhuys.
Een oud dorp tussen de Vecht en de Spiegelplas. Er is vrij veel nieuwbouw. Er is een kasteel en een begraafplaats. Sinds 1990 zijn er 289 soorten gevonden. De streepexcursie is ook voor beginners. Determineren wordt geoefend met een flora (Heukels of Eggelte). Aanmelders krijgen een lijst toegestuurd met de soorten die vanaf 1990 gevonden zijn. Aanmelden (niet verplicht) bij en informatie van Peter Wetzels kan met een mail naar floronamsterdam@gmail.com. Zet in de titel Aanmelding Nederhorst.

Vrijdag 19 juni 2020 Gierzwaluwexcursie Postjesbuurt o.l.v. Margreet Bloemers
Het is een fietsexcursie, die verschillende locaties aandoet – verrekijker meenemen. start 20.30 uur Bonaireplein 19.

Vrijdag 19 juni 2020 Nachtvlinderonderzoek volkstuincomplex Eigen Hof o.l.v. Trees Kaizer
In de nacht van 19 juni 2020 vindt de Nationale Nachtvlindernacht (NNN) weer plaats. In dat kader organiseert de KNNV, afdeling Amsterdam samen met volkstuinvereniging Eigen Hof op vrijdag 19 juni een nachtvlindernacht op het volkstuincomplex. Er worden lakens met felle lampen opgezet, bomen met lokstof gesmeerd etc. Het is handig om een zaklantaarn mee te nemen.
De avond start om 22.00 uur en eindigt rond 01.00 uur. Locatie: volkstuinencomplex Eigen Hof, Sloterweg 1171, grasveld voor kantine halverwege het tuinpark. Voor het tuinpark stopt de bus 195 Connexxion, halte Ditlar. Ook via eindhalte tram 2 maar dan 5 minuten lopen.

Woensdag 24 juni 2020 Hazelwormen zoeken in de duinen o.l.v. Edo Goverse & Geert Timmermans
Start 19.30 uur, parkeerplaats Duin en Kruidberg (nabij Duin- en Kruidbergerweg 76, Santpoort-Noord) ingang van het Nationale park Zuid Kennermerland (zie ook kaartje onderstaande link). Rond 1900 is de hazelworm in de Kennermerduinen uitgezet. Deze populatie heeft zich gehandhaafd en in de loop van tijd uitgebreid. Het is onduidelijk wie verantwoordelijk is voor het uitzetten van de hazelworm in de Kennermerduinen. Sommige wijzen naar Eli Heimans (1861-1914). Hij was onderwijzer en natuurbeschermer en hij leverde een belangrijke bijdrage aan de popularisering van de natuurstudie en legde mede de basis voor de natuur

bescherming in Nederland. Zo was hij in 1901 medeoprichter van de KNNV. Ook was hij zeer geïnteresseerd in amfibieën en reptielen en heeft daar veel over gepubliceerd. Anno 2020 komt de hazelworm in het duingebied tussen het Noordzeekanaal en de grens met Zuid-Holland voor.Tijdens de excursie zullen we een stuk het binnenduin in wandelen, waarna we in een gebied met redelijk hoge trefkans opzoek gaan naar de hazelworm.
Mensen die willen deelnemen dienen zich per e-mail (harmat4@xs4all,nl) aan te melden. Er is plaats voor maximaal 20 deelnemers! Onder slechte omstandigheden (regen) kunnen de excursieleiders besluiten om de excursie niet door te laten gaan.
https://maps.google.com/maps?q=52.431368,4.62361&hl=nl&num=1&t=h&z=16

Vrijdag 26 juni 2020 Gierzwaluwexcursie Jordaan o.l.v. Evert Pellenkoft
Het is een fietsexcursie, die verschillende locaties aandoet – verrekijker meenemen. start 20.30 uur Marnixbad.

Vrijdag 3 juli 2020 Gierzwaluwexcursie Nieuw-West o.l.v. Koen Wonders
Het is een fietsexcursie, die verschillende locaties aandoet – verrekijker meenemen. start 20.30 uur Slotermeerlaan 1.

Vrijdag 10 juli 2020 Gierzwaluwexcursie Westelijke Eilanden o.l.v. Gert de Jong
Het is een fietsexcursie, die verschillende locaties aandoet – verrekijker meenemen. start 20.30 uur Barentszplein (centraal punt).

Zaterdag 11 juli 2020 Excursie, in de vorm van een dagwandeling, over de ZW-punt van Texel o.l.v. Jan Simons
Deze tocht gaat vanaf de Mokbaai met kwelder langs het vogelreservaatje De Petten (o.a. grote stern) naar het vogeluitkijkpunt De Geul (lepelaars, aalscholvers). Langs de Horsmeertjes naar de jonge duinvallei Kreeftpolder en iets verder het wijde strand De Hors met uitgebreide vorming van nieuwe duintjes en valleien. Hierbij zijn natuur en landschap in al hun schoonheid te beleven. Het is een floristisch rijk gebied, een greep: in de Kreeftpolder klein en rondbladig wintergroen, groenknolorchis, teer guichelheil, parnassia, moeraswespenorchis, stijve ogentroost. Verder een rijke duinflora van het drogere duin. In de Mokbaai zoutplanten. Ook is er een rijke avifauna met o.a. kluut, wulp, lepelaar, eidereend, plevieren, blauwborst en andere moerasvogels.
We letten ook op korstmossen en mossen en bij goed weer ook op vlinders en andere insecten.

Het is een volle dagexcursie, dus brood en drinken mee.
Trein: van Amsterdam Amstel (ri Den Helder) 8.31 uur, A'dam CS 8.42, A'dam Sloterdijk 8.48 – aankomst Den Helder 9.56 – dan bus 28 (vertrek 10.12) naar de veerhaven. We hebben dan de boot van 10.30 uur.
We nemen de boot terug om 17.00 of 18.00 uur. Advies: check deze tijden vooraf nog even, kort voor de excursiedatum.

Zaterdag 25 juli Wandeling door Landelijk Noord o.l.v. Simon Pepping
We maken een wandeling door Landelijk Noord, direct buiten de Ring A10 en starten vanaf de bushalte Volendammerweg op de IJdoornlaan, bij het Waterlandplein. We lopen over de Volendammerweg langs het sportpark de Weeren en door het moerasgebiedje aan de Nieuwe Gouwsloot. Als de koeien in de weg staan, lo pen we erlangs over het fietspad. Via de Nieuwe Gouw lopen we naar Ransdorp. Daar pauzeren we in café De Zwaan. We lopen terug via het Weerslootpad en de Zwarte Gouw. De wandeling is 7 km lang. In natte perioden kan het pad door het moerasgebiedje modderig zijn.
We bekijken de moerasflora en fauna in het moerasgebiedje en langs de Weersloot en de Zwarte Gouw, de berm- en slootnatuur onderweg, de weidevogels die zich na de broedtijd weer verzamelen voor hun terugtocht,
Vertrek om 10.30 uur, vanaf bushalte Volendammerweg, IJdoornlaan, Noord. Te bereiken met bus 37, vanaf station Noord of stations Amstel en Muiderpoort. Parkeren op het Waterlandplein of op het parkeerterrein van Sportpark de Weeren, waar we langs lopen.

Vrijdag 28 augustus 2020 Nacht van de Vleermuis
In het kader van de 24e Internationale Nacht van de Vleermuis wordt in 2020 mogelijk ook door de KNNV Amsterdam aandacht besteed aan onze meest intrigerende nachtelijk vliegende vrienden. Het tijdstip en de precieze plek van de excursie zijn nog niet bekend. Raadpleeg voor wel/geen KNNV vleermuisexcursie de website van de Nacht van de Vleermuis (http://www.nachtvandevleermuis.nl/). Als de KNNV Amsterdam een vleermuisexcursie organiseert wordt dit op de site geplaatst.

Zaterdag 12 september 2020 Reptielen zoeken op de Hoorneboegse Heide wandelexcursie o.l.v. Edo Goverse & Geert Timmermans
Hoe staat het er voor met de hagedissen en slangen op de Hoorneboegse Heide? Het terrein was vroeger het leefgebied van adder en gladde slang.
Momenteel leven er alleen levendbarende hagedis, zandhagedis, hazelworm en ringslang. De Hoorneboegse heide is een heidegebied ten zuiden van Hilversum

en is onderdeel van een circa 190 ha natuurgebied dat wordt beheerd door het Goois Natuurreservaat. Het gebied wordt sinds 2004 begraasd door runderen. Het gebied is archeologisch en geologisch belangrijk. Mocht er tijd zijn dan wordt ook een bezoek gebracht aan de Natuurbrug Hoorneboeg. De natuurbrug is onderdeel van de Natuurverbinding Zwaluwenberg. Natuurverbinding Zwaluwenberg is een circa achthonderd meter lange natuurverbinding en omvat twee ecoducten: één over rijksweg A27 en spoorlijn Utrecht-Hilversum (Natuurbrug Zwaluwenberg) en één over de provinciale weg N417 (Natuurbrug Hoorneboeg). De natuurbruggen zijn respectievelijk in 2013 en 2016 aangelegd. We starten om 13.00 uur. De precieze verzamelplek wordt bij het aanmelden bekend gemaakt. Er is plek voor 20 personen. Deelnemers dienen zich per email (harmat4@xs4all.nl) aan te melden. Onder slechte omstandigheden (regen) kunnen de excursieleiders besluiten om de excursie niet door te laten gaan.

KNNV Amsterdam - Samen de natuur in!

excursies | inventarisaties | lezingen | cursussen | reizen

De KNNV (Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging), afdeling Amsterdam, opgericht in 1901, is de oudste natuurorganisatie van Nederland. De vereniging houdt zich bezig met natuurbeleving, -studie, -bescherming en -educatie.

De afdeling Amsterdam telt 6 werkgroepen:
insecten, muurplanten, planten, paddenstoelen, stadsnatuurbeheer en vissen-amfibieën-reptielen.

Iedereen is welkom, of je nu weinig of veel kennis hebt van de natuur. Ga een keer mee! Kijk voor meer info en aanmelden naar www.knnv.nl/amsterdam/ of mail naar ledenadminstratie@amsterdam.knnv.nl

Contributie per jaar
Gewoon lid € 32,50
Huisgenootlid € 12,50
Jeugdlid (tot 26) € 17,50

WORD LID

- samen natuur ontdekken en beleven
- helpen natuur te beschermen
- meedoen met activiteiten van afdeling Amsterdam en andere afdelingen
- deelnemen aan natuuruitjes en reizen in binnen- en buitenland
- 4 keer per jaar het blad ‘Blaadje’ (afdeling A’dam) en de ‘Natura (landelijke KNNV)
- 10% korting bij de KNNV uitgeverij

www.knnv.nl/amsterdam/

KNNV Amsterdam

3 gratis minicursussen voor nieuwe leden!

Afzender:
LEDENADMINISTRATIE AMSTERDAM
Albatrospad 60
1021 TR Amsterdam

DRUKWERK

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

postnl